

Voorbereid de crisis door Team LT-2 DGSC-19

Opdracht en aanpak

Opdracht vastgesteld door MCC

- Mitigeer de gevolgen voor **samenleving en economie** van de coronacrisis en van de maatregelen
- Ontwikkel concrete **scenario's** met handelingsperspectieven
- Verdiep en verbreed het **referentiekader** om maatregelen te kunnen wegen op economische en maatschappelijke gevolgen; de modellering van *opportunity costs* wordt daartoe verbeterd
- **Identificeer en stel flankerend beleid** (inclusief tweedeling en initiatief vanuit de samenleving) voor om de negatieve maatschappelijke effecten te minimaliseren en de positieve te versterken

Deelprojecten

We hebben in eerste instantie de volgende deelprojecten

1. Inventariseer de effecten en plaats die in perspectief
2. Bepaal wat aan de voorkant nodig is om de samenleving en de economie zoveel mogelijk te ontzien
3. Bedenk handelingsperspectieven om positieve effecten van noodzakelijke maatregelen te stimuleren en de schade voor economie en maatschappij in de toekomst zo klein mogelijk te houden

Vervolgstappen leggen we t.z.t. voor.

Uitwerking deelproject 1 (1/2)

Plaats de effecten in perspectief door een maatschappelijke impactanalyse op macroniveau:

1. Analyseer bestaande MKBA's, interviews met academici en planbureaus
2. Haal daar 10 algemene lessen uit
3. Vertaal die naar concrete lessen voor specifiek beleid
4. Ontwikkel het referentiekader door redenerend vanuit de behoefte vanuit de besluitvorming – met reacties van gebruikers (NCTV, gemeenten, departementen etc.), planbureaus en RIVM

Producten en planning:

- Maatschappelijke impact meta-analyse (december 2020)
- Nieuwe versie referentiekader (januari 2021)

Uitwerking deelproject 1 (2/2)

Wij voorzien de volgende drie prioriteiten voor deze opdracht:

1. Inzicht in de verhouding tussen inperking virusverspreiding en sociaal-economische/maatschappelijke effecten
2. Vertaal deze effecten naar afzonderlijke sectoren en doelgroepen, met aandacht voor kwetsbare groepen en een bredere kijk op wie er kwetsbaar worden
3. Lessen trekken voor noodzakelijke crisisaanpak en beleid voor de middellange termijn

Het doel is een betere verdeling van effecten tussen sectoren/doelgroepen.

Het volgende is noodzakelijk voor het slagen van deze opdracht:

- Goede samenwerking en commitment van VWS, EZK, SZW, FIN, BZK, OCW, LNV, NCTV en VNG

Uitwerking deelproject 2 (1/2)

Bied inzicht in condities om de samenleving en de economie zoveel mogelijk te ontzien binnen gezondheidskaders VWS:

1. Inventariseer de belangrijkste factoren van invloed op inperking van virusverspreiding
2. Leer van hun effectiviteit en waar mogelijk hoe die te vergroten op de (middel)lange termijn
3. Maak scenario's waarin je deze factoren weegt en formuleer handelingsperspectieven om verdere maatregelen zoveel mogelijk te voorkomen

Product en planning:

- Eerste scenario-analyse in de vorm van een beslisboom (december 2020)
- Scenario's ter ondersteuning van de aanpak van de crisis (januari-maart 2021)

Uitwerking deelproject 2 (2/2)

Wij voorzien de volgende drie prioriteiten voor deze opdracht:

1. Adviezen die zoveel mogelijk elementen meewegen bij nieuwe maatregelen, om negatieve sociaal-maatschappelijke effecten te beperken
2. Initiatieven in de samenleving meewegen in deze adviezen (niet beperken tot overheidsingrijpen)
3. Handelingsperspectieven toetsen op virusverspreiding, sociaal-economische en maatschappelijke impact, en gedragseffecten

Het volgende is noodzakelijk voor het slagen van deze opdracht:

- Goede samenwerking en commitment van VWS, EZK, SZW, FIN, BZ, LNV, DEF, BZK, I&W, J&V, NCTV, VNG, LOT-C, planbureaus en RIVM
- Benutten van notities en inzichten van afgelopen maanden

Uitwerking deelproject 3 (1/2)

Bedenk handelingsperspectieven om positieve effecten van noodzakelijke maatregelen te stimuleren en de schade voor economie en maatschappij in de toekomst zo klein mogelijk te houden

1. Wat weten we inmiddels over de effecten voor bepaalde groepen en sectoren (impact op virusverspreiding, economie en sociaalmaatschappelijk) van de maatregelen ter beperking van virusverspreiding?
2. Welke maatregelenpakketten zijn met deze inzichten denkbaar op de langere termijn?
3. Gegeven hun effecten op bepaalde groepen en sectoren (huidige kennis + nieuw perspectief), welk flankerend beleid adviseren we om de pijn te verzachten/te verdelen?

Doel: handelingsperspectieven die zoveel mogelijk elementen meenemen, zicht krijgen op negatieve gevolgen voor specifieke groepen en sectoren en mogelijkheden en opties in beeld brengen om deze in te perken.

Product en planning

- Scenario's inclusief flankerend beleid (december 2020, januari-februari 2021)

Uitwerking deelproject 3 (2/2)

Wij voorzien de volgende drie prioriteiten voor deze opdracht:

- Adviezen die zo breed mogelijk elementen meenemen, om te voorkomen dat negatieve effecten zich opstapelen of positieve niet uit de verf komen
- Inzicht in hoe dit doorwerkt bij afzonderlijke doelgroepen en sectoren, met specifieke aandacht en verheldering van kwetsbare groepen en noodzakelijke sectoren op de lange termijn; wie worden er in de toekomst geraakt en hoe?
 - De weging van wie geraakt wordt kan op veel verschillende kwalitatieve of kwantitatieve vlakken worden gedaan. Bijvoorbeeld: werkloosheid, uitgestelde medische of GGZ-zorg, welzijn en verloren levensjaren. We gaan nadenken over hoe vergelijkingen kunnen worden gedaan zonder onvergelykbare effecten kunstmatig gelijk te stellen of te kwantificeren waar dit niet verstandig is.
- Benutten van de inzichten verkregen uit deelproject 1

Het volgende is noodzakelijk voor het slagen van deze opdracht:

- Goede samenwerking en commitment van VWS, OCW, J&V, EZK, LNV, AZ/NKC, FIN, SZW, DEF, I&W, NCTV en VNG

Verhouding andere M/LT-teams

Team LT-2 'Voorbereid de crisis door' richt zich op de crisisvoorbereiding voor de aankomende zes maanden.

De verhouding met andere teams is als volgt:

- LT-1 Nederland na de crisis: inhoudelijke raakvlakken, maar ander tijdsfad. We benutten waar passend dialoog met omgeving.
- LT-3 Wetenschappelijke inzichten: inhoudelijke raakvlakken, daaruit laten we ons ook voeden (bijv. gedragsinzichten).
- MLT-3 Kwetsbare groepen, MLT-4 Jeugd en MLT-5 Continuïteit sectoren: inhoudelijke raakvlakken, maar ander tijdsfad. Inzichten van deze teams worden gebruikt bij adviezen LT-2.

Overzicht planning en producten

Goedkeuring opdracht ACC / MCC (november 2020)

1. Opstellen overzicht maatschappelijke impactanalyses (december 2020)
2. Opstellen nieuwe versie referentiekader (januari 2021)
3. Formuleren scenario's ter ondersteuning van de aanpak van de crisis, inclusief flankerend beleid (januari-maart 2021)
4. Eerste scenario-analyse in de vorm van een beslisboom (december 2020)
5. Scenario's inclusief flankerend beleid (december 2020, januari-februari 2021)

Organisatie, financiën en informatie

- Organisatie: deelname departementen in team
 - Reeds bekend: BZK, BZ, DEF, EZK, LNV, SZW, OCW, VNG
 - Nog niet bekend: AZ, I&W, VWS, J&V, FIN
- Financiën: mogelijk voor verdieping scenarioplanning en doorberekening van effecten (inschatting € 500.000 in 2021)
- Informatie vanuit EZK, FIN, SZW, NCTV, planbureaus (CPB, SCP en PBL), RIVM en kennisinstellingen